

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

KOUZELNÝ ROK S RODINOU CHYTRÝCH

1.PŘEDSTAVENÍ ŠKOLY

a) Základní údaje o škole

zřizovatel: Statutární město Ústí nad Labem, Velká Hradební 8, 401 00

název: Mateřská škola Pohádka, Ústí nad Labem,
Bezručova 323/7, příspěvková organizace

zřizovací listina ze dne 31.10.2002 (s dalšími doplňky)
zapsáno v rejstříku škol od 1.1. 2003 (s dalšími doplňky)

ředitelka: Mgr. Lucie Hrubá – jmenování do funkce 1.8.2019

provoz MŠ: 6.00 – 16.30 hodin

kontakty:

475 201 879	MŠ
736 633 336	MŠ – Veverky
736 539 933	MŠ – Motýlci
733 787 719	ředitelka
475 208 588	ředitelka – pevná linka
727 872 082	vedoucí ŠJ

e-mail: info@mispohadkaul.cz

www stránky: <http://mispohadkaul.cz/>

datová schránka ID – cgekxaf

b) Charakter a umístění školy

- vila uprostřed čtvrti Klíše – město
- ve staré zástavbě rodinných domků, plné zeleně
- převážné složení obyvatel tvoří učitelé, pracovníci ve zdravotnictví – lékaři, zdravotní sestry, úředníci, podnikatelé apod.
- umístění MŠ v krásné vile, postavené v první třetině 20.století, její vnitřní uspořádání samo nabízí rodinný styl výchovy, velká zahrada slouží plně dětem ke hraní (zahradní domek, pískoviště, průlezk, hřiště s dopadovou plochou...)
- prioritou je MŠ rodinného typu
- okolí MŠ lze využít k výchovně vzdělávacímu procesu – vycházky do parku, nedalekého lesa, hřiště
- dostupná všemi dopravními prostředky
- součástí objektu mateřské školy je prostorná zahrada se stromy a okrasnými keři, je vhodná pro pobyt dětí k všestrannému využití s dřevěným zahradním domkem, pro výchovně vzdělávací činnost v různých oblastech

c) Organizační uspořádání školy

ředitelka

Mgr. Lucie Hrubá

V naší mateřské škole pracuje 5 pedagogů (z toho 1 studující), 1 školní asistentka a 4 provozní zaměstnanci (vedoucí školní jídelny, 2 kuchařky, 1 školnice), 1 externí účetní.

Všichni zaměstnanci mají předepsanou kvalifikaci. Své profesní kompetence si zdokonalují vzdělávacími semináři, rozvíjejí sebevzděláváním, sledováním novinek a změn v odborné literatuře a legislativě.

Povinnosti zaměstnanců se řídí:

- Zákoníkem práce v platném znění
- vyhláškami vztahujícími se k předškolnímu vzdělávání
- zákonem 561/2004 Sb. Školským zákonem v platném znění
- Organizačním řádem
- Školním řádem
- Zákonem 101 /2000 Sb. o ochraně osobních údajů ve znění pozdějších předpisů
- všemi dalšími vnitřními předpisy a pokyny vydanými ředitelkou školy
- pokyny, nařízeními a rozhodnutími zřizovatele
- v souladu se školním vzdělávacím programem mateřské školy Pohádka a Ročním plánem

Pracovní doba

Pracovní doba je stanovena ředitelkou školy. Rozpis pracovní doby a rozpis služeb je vyvěšen na nástěnce. Každá pracovnice je s ním seznámena a stvrdí ji svým podpisem. Pracovní dobu nebo rozpis služeb lze měnit a přizpůsobovat momentálním a konkrétním podmínkám provozu školy, a to vždy po schválení ředitelkou školy. V případě nemocnosti a nepřítomnosti ředitelky, schvaluje a stanovuje změnu zástupkyně, která o těchto změnách neprodleně ředitelku informuje.

Informace o pracovnicích

Vše potřebné je založeno v osobním spise každé pracovnice (osobní dotazník, kopie zdravotního průkazu, doklad o dosaženém vzdělání, výpis z rejstříku trestů, všechny absolvované kurzy, semináře a další vzdělávání, agenda týkající se mzdového a sociálního zajištění, stanovená pracovní doba, náplň práce, ochrana osobních údajů atd...)

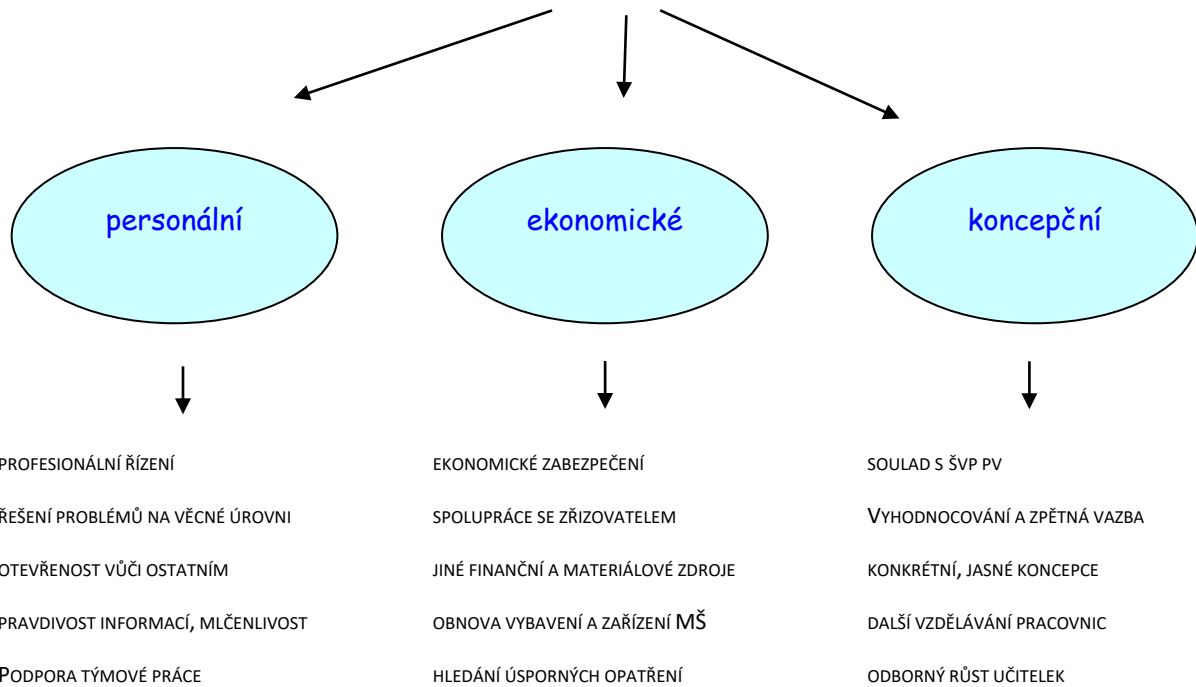
Řízení školy

Mateřskou školu řídí ředitelka školy, která je do funkce jmenována zřizovatelem mateřské školy.

ředitelka řídí, plánuje, vydává, tvoří, organizuje

- ŠVP PV
- Roční plán školy
- Tvoří a podává projekty, díky kterým získává škola finance
- Plánuje dílčí projekty a akce školy
- Organizační řád, Školní řád a další vnitřní předpisy
- Kompetence a odpovědnost jednotlivým pracovníkům
- Pedagogickou radu a provozní poradu
- Zajišťuje a je odpovědná za předávání informací uvnitř i vně školy
- Kontroluje práci všech zaměstnanců (vnitřní kontrola) a je odpovědná a umožňuje a vytváří podmínky pro vnější kontrolu (orgánům veřejného zdraví, zřizovateli, ČŠI, Krajskému úřadu, orgánům bezpečnosti práce ...)
- Řídí úsek pedagogický (kde deleguje určité pravomoci na zástupkyni),
- provozní (kde deleguje určité pravomoci na vedoucí ŠJ)
- ředitelku zastupuje v době nepřítomnosti zástupkyně – dle svých pravomocí

ŘÍZENÍ

Cíle:

- zajištění DVPP
- vybavenost MŠ
- kvalitní ŠVP PV
- evaluace, autoevaluace
- cílevědomá práce
- vzdělávání ředitelky a ostatních pedagogických i nepedagogických zaměstnanců
- efektivní nakládání s přidělenými prostředky
- delegování činností

Počet a složení tříd

kapacita MŠ	58
počet dětí v MŠ	48
počet tříd	2

Skladba tříd zpravidla

<i>třída MOTÝLCI</i>	počet dětí 24	smíšená 3–6 let
<i>třída VEVERKY</i>	počet dětí 24	smíšená 3–6 let

Organizace dne a uspořádání tříd a jídelny v rodinném stylu umožňuje dětem být po většinu dne se všemi svými kamarády dohromady.

Smíšené třídy a jejich přínos

- bezproblémové zapojení dítěte do skupiny při jeho adaptaci
- jednodušší předávání zkušeností
- ochrana a pomoc mladším
- zvýšení sebevědomí a méně projevů agresivity
- příznivý vliv na sourozenecké vztahy
- rychlejší vývoj slovní zásoby
- možnost soužití dětí bez ohledu na věkový rozdíl, tudíž přirozená nápodoba starších

Vnitřní uspořádání školy, charakteristika tříd

Mateřská škola má dvě běžné třídy. Interiér budovy je vkusně a dětsky zařízen. Každá třída má dvě místnosti a umývárnu, obě slouží přes den k výchovně vzdělávací činnosti dětí a hrám. Herna slouží po rozložení lehátek zároveň k odpočinku dětí, který je přizpůsoben podmínkám jednotlivce a prostoru. V suterénu školy je vlastní kuchyň a jídelna, která slouží pouze ke stravování dětí a zaměstnanců MŠ. Každá třída je vymalována do „svých“ barev „Motýlků“ a „Veverek“. Celý interiér školy působí vesele a barevně. Na zahradě MŠ je postaven malý hrací dřevěný domek-slouží ke hrám dětí, několik sportovních zahradních prvků a dřevěný zahradní domek, sloužící k alternativnímu využití, pokusům, výtvarným činnostem. V MŠ se snažíme dle vzdělání pedagogů, prostorových podmínek, kvality prostředí a výchovně vzdělávacích možností zajistit vzdělání dětem se speciálními potřebami, dětem mimořádně nadaným i dětem mladších 3 let. Dle možností získaných dotací je zajištěn školní asistent.

d) Podmínky vzdělávání

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Ředitelka zodpovídá za realizaci podpůrných opatření I. stupně, využití plánu pedagogické podpory, vyhodnocení účinnosti podpory, případné doporučení služby školských poradenských zařízení. Při zajišťování podpůrných opatření II. - V. stupně postupuje v souladu s § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Problémy při spolupráci se zákonnými zástupci

Neochota se školou spolupracovat se může projevit i tím, že zákonný zástupce z nějakého důvodu navzdory doporučení učitelky nebo ředitelky odmítne dítě nechat vyšetřit v pedagogicko-psychologické poradně nebo školském poradenském zařízení. V takovém případě počítá ust. § 16a odst. 4 školského zákona ve znění účinném od 1. 9. 2016 s možností uložit zákonnému zástupci využití poradenské pomoci na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci. Tímto orgánem může být nejenom soud, vykonávající tzv. „péči soudu o nezletilé“ podle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ale i orgán sociálně-právní ochrany dětí (§ 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (OSPOD).

Dle podmínek na prostředí mateřské školy a zajištění pedagoga s vhodným vzděláním je však nutné zvážit, zda je MŠ schopna tyto nároky pro konkrétní dítě splnit.

- podmínky při vzdělávání se liší dle druhu a stupně postižení dítěte
- oproti vzdělávání běžné populace dětí, vyžaduje vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami obvykle některé jiné, popř. některé další podmínky
- jsou vytvářeny podmínky pro náhradní aktivity dítěte možné v rámci jeho postižení
- jsou využívány kompenzační (technické a didaktické) pomůcky a hračky
- je zajištěno osvojení specifických dítětem zvládnutelných dovedností zaměřených na samostatnost a sebeobsluhu
- je vytvářena nabídka alternativních (zvládnutelných) aktivit
- je zajištěn dle možností individuální přístup pedagoga k dítěti
- mateřská škola úzce spolupracuje s odborníky, SPC a s rodiči dítěte

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

- ŠVP PV, TVP i individuální vzdělávací program, jsou dle potřeb a možností přizpůsobeny mimořádným schopnostem dětí a popř. doplněny nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí.
- rozvoj a podpora mimořádných schopností je zajištěna tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost a šíři obvyklé vzdělávací nabídky

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činnosti. Důraz je kladen na volnou hru. V plné míře akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciaci). Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednoduchých principů:

- jednoduchost
- časová nenáročnost
- známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost

- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:

- situační učení
- spontánní sociální učení (nápodoba)
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi

Materiální podmínky

- kvalitní vybavení nábytkem dle hygienických norem, ŠVP v souladu s RVP PV
- dostatečný výběr hraček pomůcek na viditelném a dosažitelném místě
- zázemí pro dětskou hru, odpočinek, hygienu a stravování
- dobré zázemí pro pedagogické a provozní pracovníce
- kuchyně a její zařízení v souladu s hygienickými normami a předpisy EU
- kvalitní zázemí pro pobyt v přírodě na zahradě

Způsob, jakým se snažíme zajistit tyto podmínky:

Cílem je vytvořit dětem bezpečné a podnětné prostředí, vybízející ke hrám, sportování, nalézání a vytváření nových přátelství. Mít dostatek všeho, co dítě potřebuje ke zdravému a všestrannému vývoji, vzdělávání se, poznání a šťastně prožitého času v mateřské škole.

- neustále dokupujeme nové učební pomůcky a hračky a vyměňujeme je za staré méně používané.
- do budoucna plánujeme další zahradní prvky, zrekonstruování dosavadních velkých hracích prvků, laviček, obměňování a doplnění kvalitních a podnětných učebních pomůcek
- v každé třídě máme interaktivní tabuli a projektor
- zapojujeme se do vyhlášených projektů, kde můžeme získat finanční zdroje
- sháníme finanční podporu u rodičů a sponzorů

Životospráva

- životospráva dětí, pitný režim – dle potřeb dětí (starší schopnější se obsluhují samy, mladším dětem pomáhají, tak jak děti projeví potřebu) a neustálým pobízením dětí k pití, možnost pití v každém prostoru obývaném při hrách dětí a vých. vzdělávacím procesu
- respektovat individuální přání dětí při stravování. Ponechat rozhodnutí na dítěti jakou a kolik stravy si přeje. (nenutit do jídla, které dítě odmítá). Nutná spolupráce a dohoda s rodiči. Dítě se učí jíst i nové zdravé potraviny, které se vhodně zařazují do jídelníčku školy dle spotřebního koše
- důsledné sledování skladby jídelníčku, ten je obohacen o potraviny s nižším obsahem tuků, cukrů, doplněn o potraviny s vyšším obsahem vlákniny a vitamínů. Nejen v období zvýšené nemocnosti je jídelníček doplněn o pestré paletu ovoce a zeleniny
- v režimu dne se dodržuje doba mezi jednotlivou stravou
- doba pobytu v přírodě se přizpůsobuje počasí a povětrnostním podmínkám (2 hod. dopolední pobyt

- venku). Při příznivém počasí déle, veškeré možné aktivity se plánují do přírody
- denní režim je stanoven tak, aby respektoval potřeby dětí, je pouze orientační a přizpůsobován momentálním potřebám dětí. Je dodržována doba mezi jídlem a doba pobytu v přírodě vzhledem k počasí. V létě se doba prodlužuje, při nepříznivých podmínkách se omezuje
 - jsme " ŠKOLKA BEZ BONBONŮ" – pokud mají děti „sladké mlsání“ dbáme na to, aby bylo kvalitní, zdravé, většinou ovoce, či oříšky...

Způsob, jakým se snažíme zajistit tyto podmínky:

- pracovnice kuchyně se průběžně vzdělávají v oblasti zdravého stravování předškolních dětí
- pravidelně dokupujeme nové receptury jídel zdravé stravy pro předškolní děti
- úzká spolupráce s rodiči a dětmi při zjišťování oblíbených, či neoblíbených jídel
- učíme děti správné stolování v čistotě, jako společenského rituálu
- učíme děti jíst pomalu, jídlo žvýkat, nehltat
- každý si může přidat podle svých potřeb a chuti
- všechny pracovnice se snaží svým příkladem vést děti ke zdravému životnímu stylu

Cílem je v dětech vypěstovat správné stravovací návyky, jako je zdravá strava, klidné a kulturní stolování beze spěchu. Při jídle být v klidu a vnímat jídlo svými smysly. (zrak, vůně, chuť, teplo). Poznat, kdy jsem sytý. Naučit se ocenit práci kuchařky a vyjádřit se, jak mi jídlo chutnalo, nechutnalo a proč. Aby si děti uvědomovaly, které jídlo – potraviny jsou x nejsou zdravé.

Velmi důležité je děti naučit neustále doplňovat tekutiny – pitný režim.

Psychosociální podmínky

- děti mají stejná práva, povinnosti a možnosti, nikdo není zvýhodňován
- nenásilná a přirozená komunikace s dítětem, které je dítěti příjemná a navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce
- převažuje pozitivní hodnocení, pochvala, podpora sebedůvěry dítěte
- rozvoj vzájemné tolerance, pomoci a podpory, ohleduplnost
- osobní svoboda dítěte je respektována do určitých mezí a hranic a neomezuje svobodu druhých
- vytvoření takového prostředí v mateřské škole, kde se dítě cítí šťastně, bezpečně a spokojeně
- vzdělávací nabídka je přiměřeně náročná a prakticky využitelná
- děti mají dostatek času a nejsou neurotizovány spěchem
- vymezení jasných pravidel chování ve skupině tak, aby se vytvářel dobrý kolektiv, ve kterém se děti mají rády, těší se na sebe (piktogramy vytvořeny společně s dětmi ve třídě)
- respektování individuálních potřeb dětí všemi zaměstnanci v mateřské škole
- samozřejmá je každodenní pohybová aktivita a vyžití
- odpolední odpočinek – biologická potřeba dítěte – délka dle věku a potřeb dítěte (starší děti po 30–40 minutách odpočinku a poslechu čtené pohádky – zaměstnat individuální klidovou činností dle možností prostoru a ohleduplnosti k ostatním dětem)
- rodiče mohou po předchozí dohodě přivést a odvést své dítě z mateřské školy kdykoliv během dne
- nově přichozím dětem je umožněno zadaptování se (dětem je věnována větší pozornost, vše záleží na přání a dohodě s rodiči – individuální přístup)

Způsob, jakým se snažíme zajistit tyto podmínky:

- společně s dětmi vytváříme pravidla soužití ve třídě
- děti si volí hru, aktivity a mají dostatečný prostor
- spolupráce a komunikace s rodiči

Spolupráce s rodiči

Ve vztahu mezi rodiči a pedagogy se snažíme o vzájemnou důvěru, otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt, a ochotu. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost ve svěřených záležitostech.

Pokud nám rodiče svěří své dítě do péče, je to pro nás veliký závazek. Nejen kolektiv učitelek, ale všech zaměstnanců školy, se snaží vytvořit vhodné podmínky k tomu, aby se dítě cítilo po dobu pobytu v MŠ co nejlépe s respektem k jejich individualitě a povahovým rysům. Jaké dítě je, o jeho zálibách i charakteru, nám může říct nejvíce jeho nejbližší-rodíč. Dítě také potřebuje vědět, že mezi rodičem a paní učitelkou panuje vzájemná důvěra. Potřebují-li se rodiče poradit, či vyřešit výchovný problém, mohou se obrátit na vzdělané pedagogy MŠ, či na ředitelku.

Zpětná vazba: děti chápou, že pí. učitelka je na partnerské úrovni s jejich rodiči

Společné akce s rodiči:

- Třídní schůzky
- Sportovní dny s rodiči
- Tvořivé dílny s rodiči
- Vánoční besídky
- Velikonoční dílna
- Zahradní slavnost
- Loučení s předškoláky

Rodiče se těchto aktivit účastní jak svou přítomností, tak nápady, získáváním odměn pro děti apod. Rodiče se mohou svými nápady a podněty podílet na vylepšení a konkretizaci ŠVP PV samozřejmě po domluvě s pedagogy, kteří dohlíží na vhodnost případných připomínek pro tuto věkovou kategorii.

Spolupráce školy:

- se zřizovatelem
- s PPP, SPC a OSPOD
- s městskou policií
- se ZŠ Palachova
- s UJEP
- s Domem Umění v Ústí nad Labem
- s Muzeem Ústí nad Labem

1. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Naše MŠ má dvě smíšené třídy, s celkovou kapacitou 58 dětí s celodenním provozem 6:00 – 16:30 hod. Přáním rodičů vycházíme vstřícně a umísťujeme sourozence a kamarády do stejné třídy.

Snahou všech pedagogů je vytváření optimálních podmínek pro osobnostní rozvoj každého dítěte, respektování jeho základních sociálních a společenských potřeb. Dále k rozvoji učení a ke komunikaci a k celkové samostatnosti.

Předškolní vzdělávání uskutečňujeme formou vyvážených řízených a spontánních aktivit, podle potřeb a přání dětí. Specifickou formou je didakticky cílená činnost (přímo i nepřímo řízená), ve které je zastoupeno spontánní i záměrné učení založené na aktivní účasti dětí, omezující přijímání hotových poznatků a využívající zejména prožitkového, kooperativního a situačního učení.

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let, nejdříve však pro děti od 2 let. Ředitelka MŠ po předchozím projednání se zřizovatelem každý rok stanoví termín zápisu pro přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání, a to v období od 2. do 16. května. Termín zápisu a kritéria pro přijetí jsou zveřejněna na Úřední desce a na webových stránkách školy. Zápis je povinný pro děti, které dovrší věku 5 let do konce srpna stávajícího roku, pokud ještě do MŠ nedocházejí. V zákonném termínu pak vydá rozhodnutí a výsledky přijímacího řízení. Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnou legislativou. Pokud se v MŠ uvolní místo, mohou být děti přijaty i v průběhu školního roku.

Individuální vzdělávání (= individuální vzdělávání dítěte, které se uskutečňuje bez pravidelné denní docházky dítěte do MŠ) Pokud si zákonný zástupce pro své dítě zvolí povinné předškolní vzdělávání formou individuálního vzdělávání, ředitelka školy jej informuje o stanovených podmínkách tohoto vzdělávání (náležitosti oznámení, vzdělávací cíle a záměry školy, očekávané výstupy u předškolního dítěte, termíny přezkoušení dítěte, příp. ukončení individuálního vzdělávání).

Distanční vzdělávání

MŠ Pohádka poskytuje povinné předškolní vzdělávání distančním způsobem, pokud je v důsledku krizových nebo mimořádných opatření (např. mimořádným opatřením KHS nebo plošným opatřením MZ) nebo z důvodu nařízení karantény znemožněna osobní přítomnost v MŠ více než poloviny dětí, které plní povinné předškolní vzdělávání. Vzdělávání bude přizpůsobeno podmínkám rodičů – např. zasílání materiálů mailem, odkazy a materiály na webových stránkách MŠ, v aplikaci NAŠE MŠ apod. Ostatní děti, které budou přítomné v MŠ a plní povinné předškolní vzdělávání, pokračují v prezenčním předškolním vzdělávání. Rodiče při distančním vzdělávání spolupracují s MŠ. Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě, které plní povinné předškolní vzdělávání, docházelo řádně do MŠ nebo aby se vzdělávalo distančně. Zanedbává-li péči o povinné předškolní vzdělávání, dopustí se tím přestupku podle § 182a Školského zákona v platném znění.

U dětí mateřských škol se povinnost týká dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Naše mateřská je povinna přizpůsobit distanční vzdělávání včetně hodnocení podmínkám dětí. V ostatních případech škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem. Pokud to organizační možnosti školy dovolí, budeme udržovat alespoň částečně distanční vzdělávání dotčených dětí, a to na

základě jejich dobrovolnosti a s ohledem na jejich individuální podmínky. Tyto podmínky platí i pro děti s odlišným mateřským jazykem.

2. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

MOTTO: „PŮJDEME SPOLU DO POHÁDKY, ZA STROMY I ZA ZVÍŘÁTKY, VYDEJME SE VŠICHNI HNED, PROZKOU MÁME CELÝ SVĚT“

Filozofie školy:

Rozvíjet osobnost každého dítěte samostatně myslet, svobodně se rozhodovat, to vše v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami.

Naším přáním je, aby děti spokojeně prožily pohádkové dětství s kamarády v příjemném prostředí MŠ a každý den zažily spoustu legrace, dozvěděly se nové poznatky a měly úsměv ve tváři.

V průběhu celého života nalezneme dobro a zlo, lásku, přátelství, spolupráci, zdravý rozum, odpovědnost za své činy, čestnost, zvědavost, trpělivost a také smysl pro humor, nebo řešení problémů – Při všech těchto etapách života nás vždy bude provázet rodina a pro to je i pro dítě rodina základním kamenem pro život, rodina představuje inspiraci, jistotu a je nedílnou součástí pro vývoj dětí...

Náš školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (ŠVP PV) s názvem POHÁDKOVÁ RODINA zohledňuje podmínky naší školy a je v souladu s kurikulárním dokumentem Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV).

Dlouhodobé cíle (záměry) předškolního vzdělávání jsou:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- podporovat duševní pohodu dětí i zaměstnanců
- umožňovat dostatek volného pohybu

Naplnění rámcových cílů směřuje k utváření základů klíčových kompetencí (souborů předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince):

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

Mateřská škola je prvním stupněm celoživotního vzdělávání.

Způsoby, priority a prostředky naplňování cílů:

Rodina nás provází celý život. S rodinou zažíváme všechny všední věci, slavíme důležité svátky a tradice, poznáváme svět. Naším cílem je maximální rozvoj a vzdělávání každého jednotlivého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb. Společně s rodiči dětí a dalšími členy rodiny v návaznosti na tematické bloky našeho ŠVP PV organizujeme dle možností rituál čtení, rodiče, nebo prarodiče přečtou dětem v rámci odpočinku jejich oblíbenou pohádku, či příběh.

Umožňujeme dítěti v předškolním věku rozvíjet svou osobnost na základě svých možností, schopností, zájmů a prožitků, a to jak po stránce tělesné, tak i psychické, sociální i duchovní. Cílem školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání je umožnit dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získat tak reálnější pohled na svět a aktivní postoj k němu.

Metody a formy vzdělávání

Program je vypracován jako schematický model integrovaného bloku vzdělávání, který umožňuje dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech.

Vzdělávání realizujeme vytvářením integrovaných tematických celků a jejich naplňováním na základě:

- interaktivního učení
- prožitkového učení
- učení hrou
- kooperativními činnostmi
- situačním učením
- didakticky zacílená činnost pedagogem přímo nebo nepřímo motivovaná (cílené, plánované učení v menší skupině či individuálně) - styl učení bude založen na principu vzdělávací nabídky
- na individuální volbě a aktivní účasti dítěte

Pedagog vzdělávací program dotváří týdenní vzdělávací nabídkou dětem podle jejich individuality a věkového složení třídy se stanovením pedagogického záměru. ŠVP umožňuje pedagogům v jednotlivých třídách pracovat samostatně, tvořivě s uskutečňováním svých nápadů a s uplatněním své odborné způsobilosti. ŠVP je dokumentem otevřeným, který na základě evaluačních činností umožňuje dotvořit nebo proměnit vzdělávání.

Každý pátek během dopoledního programu zařazujeme do integrovaných bloků hravou angličtinu – formou hry, písniček, básniček, obrázků – seznámíme děti s cizím jazykem. Dle probíhajícího tématu se děti naučí slovíčka, barvičky, tvary, písničky a básničky, základní konverzační věty.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními škola zabezpečí:

- na základě doporučení ŠPZ vypracování IVP (u dětí s PPP 1 stupně vypracování tříměsíčního plánu pedagogické podpory) a jeho vyhodnocování, příp. nákup doporučených učebních pomůcek
- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání
- citlivý a přiměřeně volený přístup v úzké spolupráci s rodiči
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám, možnostem a stupni postižení dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráce s odborníky mimo oblast školství
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga (podle přiznaného úvazku), který učitelce pomáhá při realizaci vzdělávání, podporuje samostatnost a aktivní zapojení dítěte do všech činností v rámci vzdělávání ve škole, spolupracuje při tvorbě IVP a jeho vyhodnocování
- zjišťování mimořádného nadání dítěte provádí ŠPZ ve spolupráci se školou
- mateřská škola zajistí realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory

Vzdělávání cizinců

- mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí češtiny (pokud MŠ navštěvuje 1-3 cizinci) jazykovou podporu v rámci běžné činnosti, při které dochází ke kontaktu dětí mezi sebou a kontaktu s učiteli přirozeně během pobytu v mateřské škole
- pokud má mateřská škola v povinném předškolním vzdělávání alespoň 4 cizince v povinném předškolním vzdělávání, ředitelka zřídí skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne

3. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

ŠVP PV obsahuje dlouhodobý tematický celek s názvem „Pohádková rodina“, který obsahuje 10 integrovaných bloků = témat dle měsíců v roce a dílčích podtémat spojených s rodinnými příslušníky. Tato podtémata jsou podrobně rozpracována a jsou vytvořena pro obě třídy MŠ.

Každá třída si tvoří a přizpůsobuje svůj vlastní třídní vzdělávací program, při jeho tvorbě vychází ze ŠVP.

Tematické okruhy IB byly vypracovány na základě společné domluvy mezi všemi učitelkami.

„KOUZELNÝ ROK S RODINOU CHYTRÝCH“

OBSAH INTEGROVANÉHO CELOROČNÍHO VZDĚLÁVACÍHO BLOKU

ZÁŘÍ: ŠKOLKA JE MŮJ KAMARÁD, CHCI SI HRÁT A MNOHO ZNÁT

- Seznámení se školkou se sestřenkou jasnovídkou (Zuzka)
- Teta Agáta vláskorodá a duhové počasí
- Stěhovavý ptáci se strejdou Romanem a kouzelným zobákem

ŘÍJEN: MALÍŘ PODZIM UŽ JE TADY, VÍTR FOUKÁ DO ZAHRADY

- Babička Amálka a její zahrádka
- Tajemný les s dědou Lubošem a houbočkem
- Povídání Babičky Amálky o dušičkách

LISTOPAD: MY SE CHŘIPKY NEBOJÍME VITAMÍNKY VŠECHNY SNÍME

- Týden s knihomolkou maminkou
- Bratranec Matěj vítá Martina
- Učíme se o lidském těle s vitamínkou Agátkou

PROSINEC: BÍLÁ ZIMA KRALUJE, KOUZLO VÁNOC ČARUJE

- Čertovská školka a kopýtko strýčka Romana
- Nadělování dárek s bratrancem Pablem a sestřenicí Lexi
- České Vánoce s babičkou Amálkou a kouzelný zvoneček

LEDEN: HODNĚ SNĚŽÍ A JE ZIMA, TO JE ALE PRIMA

- Tří královský děda Luboš a procházení zdí
- Strejda Roman staví sněhuláka

ÚNOR: SNĚHU JE TEĎ PLNÝ SVĚT, NIKDE ANI KVĚT

- Cestujeme po světě s Pablem a Lexi
- Prožíváme radost s maminkou Bárou
- Bára a její rodina
- O masopustu s tátou Bédou

BØEZEN: SLUNÍÈKO NÁM SVÍTÍ, VŠUDE ŽLUTÉ KVÍTÍ

- První pomoc s Romanem a kouzelná čísla
- Matěj se ptá, čím jednou budu?
- Babička a všemocná konvička
- Lubošova farmička

DUBEN: DÁMY, BABKY, DÌVÈATA, NASTARTUJTE KOŠTATA

- Raketou na Mars s tátou Bédou
- Zázračná pomlázka Robina a malování vajíčka s Nicol
- Staráme se o naši planetu s tátou Bédou
- Zuzka věští

KVÌTEN: V KORUNÁCH STROMÙ VONÍ KVÌT, PTÁÈEK PÍSEÒ ZAÈAL PÌT

- Nicol povídá o mamince
- S tetou Agi pod lupou
- Sportujeme s Robinem

ÈERVEN: POJEDEME, POLETÍME, NA LÉTO SE MOC TÌŠÍME.

- Agátin svět s exotickými zvířaty
- Sourozenci Robin a Nicol se těší na prázdniny

Vzdělávací oblasti

Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Hlavním úkolem podpory zdraví v biologické oblasti je, aby se dítě v předškolním věku dobře identifikovalo se svým tělem, mělo představu o jeho skladbě a funkcích, odlišilo stav zdraví a nemoci, umělo pečovat o biologické potřeby (osobní hygiena, sebeobsluha), prospívalo svému tělu aktivním pohybem, zdravou stravou a neohrožovalo svoje zdraví riskantními aktivitami.

Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti psychologické je rozvíjet přirozené vývojové předpoklady, aby dítě poznávalo, a prožívalo svět kolem sebe a vědělo si rady samo se sebou. To znamená podporovat jeho zvědavost a rozvíjet poznávací dovednosti a city, podporovat jeho prožívání a učit ho sebeovládání.

Dítě a ten druhý – oblast interpersonální

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti interpersonální je podporovat v dítěti přirozenou potřebu kontaktu, komunikace a součinnosti s druhými lidmi a povýšit ji na úroveň kultivovaných způsobů, v nichž dítě nabude chuti se samo zdokonalovat. Ze vztahů, které dítě získává teprve výchovou, kultivuje jeho schopnost vnímat a respektovat druhého člověka jako individualitu a být k odlišnostem druhého tolerantní.

Dítě a společnost – oblast sociálně kulturní

Záměrem vzdělávacího úsilí kurikula podpory zdraví v sociálně-kulturní oblasti je připravovat dítě na budoucí sociální role v soukromém, pracovním i veřejném životě v demokratické společnosti, na dodržování práv a povinností, respektování pravidel chování, na přijetí společenských, kulturních a etických hodnot, mezi nimiž by zdraví mělo být hodnotou uctívanou jako předpoklad jejich udržitelnosti.

Dítě a svět – oblast environmentální

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti environmentální je přispět k tomu, aby dítě předškolního věku pochopilo, že prostředím je všechno kolem nás, společnost i příroda, aby bylo schopno orientovat se v jednoduchých jevech a dějích, které ho bezprostředně obklopují, aby je dovedlo zhodnotit, zvažovalo rizika a přínosy a podle toho jednalo. Dále, aby se učilo odpovědnosti za důsledky svého chování ve vztahu k prostředí, naučilo se některým dovednostem k jeho ochraně a tvorbě a podílelo se na péči o prostředí.

Oblasti vzdělávání jsou činně propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně fungující celek.

Seznámení se školkou se sestřenkou jasnovídkou (Zuzka, kouzelná schopnost – umí číst myšlenky)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- seznámení s prostředím školky
- seznámení s personálem MŠ
- seznámení s denním režimem
- seznámení se školním řádem a pravidly třídy
- odloučení od rodiny
- adaptace

Kompetence:

- **k učení** – klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- **sociální a personální** – adaptuje se na prostředí i jeho běžné proměny
- **činnostní a občanské** – spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Cíle:

- adaptování se v novém prostředí
- zvládnout odloučení od rodiny
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Vzdělávací nabídka:

- pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování, oblékání a úklidu
- activity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování
- verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem, a i s dospělým
- hudební, hudebně pohybové hry, interaktivní hry a činnosti
- činnosti zaměřené na poznávání prostředí, v němž dítě žije
- hry a činnosti vedoucí dítě k ohleduplnosti k druhému
- poslech čtených či vyprávěných pohádek
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka)

Očekávané výstupy:

- zvládat sebeobsluhu, jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými

pracovními pomůckami

- respektovat předem vyjasněná pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní bez jejich opory
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat přátelství
- navazovat kontakt s dospělým, překonat stud, respektovat ho
- spolupracovat s ostatními
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky
- adaptovat se na život v MŠ
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí
- znát jména kamarádů
- poznat si své věci
- znát svou značku

Rizika:

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, osobního tempa, apod.)
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení
- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině

Teta Agáta vláskorodá a duhové počasí (kouzelná schopnost – měnící se barva vlasů)

Dobrá zpracování: 2 týdny

Věkové složení: 3-6 (let) let

Charakteristika:

- pojmenování barev
- míchání barev
- rozeznávání a pojmenování tvarů
- počasí a roční období
- oblékání na podzim

Kompetence:

- **k učení** – soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- **k řešení problémů** – řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady), využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- **činnostní a občanské** – odhaduje rizika svých nápadů jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- získávání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka:

- konstruktivní a grafické činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti
- motivovaná manipulace s předměty, zkoukání jejich vlastností
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na vytváření pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky)
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (velikosti, barva, tvar, materiál, dotek, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- spontánní hra

Očekávané výstupy:

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, výtvarnými pomůckami a materiály, běžnými pracovními pomůckami
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- rozlišovat některé obrazné symboly
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- spolupracovat s ostatními, začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Rizika:

- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné využívání vybavení a dalších možností
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- příliš časté vystupování učitele v roli soudce
- ironizování a znevažování úsilí dítěte
- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu

Stěhovavý ptáci se strejdou Romanem a kouzelným zobákem (kouzelná schopnost – nos se proměn v zobák)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- pojmenování ptactva
- rozdělení ptactva, které odlétá do teplých krajin a které zůstává
- jak se správně starat o ptáčky, kteří zůstávají (neodlétají do teplých krajin)

Kompetence:

- **k učení** – klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- **k řešení problémů** – zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- **komunikativní** – **dovede** využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Cíle:

- poznatky o ptactvu
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- prohlížení encyklopedií o ptactvu, ilustrativních obrázků
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- samostatný projev slovní projev na určité téma
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- rozhodovat o svých činnostech
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Rizika:

- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat

Babička Amálka a její překvápka (kouzelná pomůcka – kouzelný skleník)

Doba zpracování: 2 týdny

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- rozšíření a pojmenování poznatků o podzimní přírodě
- sklizeň ovoce, zeleniny
- pojmenování plodů
- práce na poli

Kompetence:

- **k učení** – má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- **komunikativní** - komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- **činnostní a občanské** – se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění

Cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- přímé pozorování přírodních jevů v okolí dítěte
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- námětové hry a činnosti

- přednes, recitace, dramatizace, zpěv, hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přirozené pozorování blízkého a přírodního prostředí a života v něm (živá i neživá příroda, přírodní jevy, a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

Očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý, nekonečně pestrý a různorodý
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Rizika:

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravdělná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu

Tajemný les s dědou Lubošem a houbočkem (kouzelná schopnost – oko na hledání všech hub na světě)

Doba zpracování: 2 týdny

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- poznávat život zvířat v lese a péči o ně
- rozvoj všech smyslů (zvuky zvířat, stopy zvěře apod.)
- vytvoření kladného vztahu ke zvířatům
- poznávat a pojmenovat stromy v lese
- poznávat a pojmenovat houby v lese
- seznámit děti s činností myslivce v lese

Kompetence:

- **činnostní a občanské** – má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- **k řešení problémů** – se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka:

- smyslové a psychomotorické hry
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- prohlížení a čtení knížek
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.

- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (věděť, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Rizika:

- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich

Povídání babičky Amálky o dušičkách (kouzelná schopnost – povídání s duchy)

Doba zpracování: 1 týden
Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- uvědomění si významu svátku Dušičky
- pochopit význam tohoto svátku
- seznámení děti se zvyky a tradicemi
- seznámení dětí s tím, jak lidé slaví tyto svátky ve světě (Halloween)

Kompetence:

- **k učení** – má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- **komunikativní** - dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- **sociální a personální** – je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Vzdělávací nabídka:

- hudební a hudebně pohybové hry a činnost
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zasvěčující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy

výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Rizika:

- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, citění, prožívání a vyjadřování

Týden s knimoholkou maminkou (kouzelná schopnost - čtení pozpátku)

Dobrá zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3-6 (7) let

Charakteristika:

- práce s knihou a obrazovým materiálem
- vyhledávání v encyklopediích
- zodpovídání otázek před čtením, během čtení a po čtení
- časová posloupnost
- používání piktogramů
- převyprávění příběhu, dokončení příběhu, vymyšlení příběhu

Kompetence:

- **k učení** – učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje
- **komunikativní** – dovede využít informativní a komunikační prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- **sociální a personální** – samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluveného projevu, vyjadřování)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcí (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka:

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- činnosti zaměřené na chápání pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, literární, dramatické a další)
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- setkávání se s literárním, dramatickým uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě

- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

Očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka a obsah, ptát se)
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- učit se nová slova a aktivně je používat
- zacházet šetrně s vlastními i cizími předměty, hračkami, knížkami

Rizika:

- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízením) a slabá motivace k nim
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)

Bratranec Matěj vítá Martina (kouzelná schopnost - husí řeč)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3-6 (7) let

Charakteristika:

- seznámení s tradicí sv. Martina
- seznámení se zvyky a tradicemi

Kompetence:

- **činnostní a občanské** – ví, že není jedno v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- **k učení** – se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí co započalo
- **sociální a personální** – napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- získání povědomí o svátku sv. Martin a jeho tradicích

Vzdělávací nabídka:

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení)
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- přímé pozorování kulturních jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- námětové hry a činnosti
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (slavnosti v rámci zvyků a tradic)

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- zvládat sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných

větách)

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- být citlivé ve vztahu k živým i bytostem, k přírodě i k věcem
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky
- spolupracovat s ostatními
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v MŠ i na veřejnosti)

Rizika:

- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- omezený přístup k informacím (knížky, časopisy apod.)
- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- nedostatek porozumění
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků

Učíme se o lidském těle s vitamínkou Agátkou (kouzelná schopnost – nekonečné vitamíny)

Doba zpracování: 2 týdny

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- zdraví a prevence nemocí
- odbourání strachu z lékařů a lékařského prostředí
- seznámit děti s vlastním tělem a vnitřními orgány, se svými smysly, péčí o chrup
- mít povědomí o způsobech ochrany zdraví a vědět, kde hledat pomoc
- využití všech našich smyslů

Kompetence:

- **k učení** – uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- **komunikativní** – dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Cíle:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj) sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Vzdělávací nabídka:

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- samostatný slovní projev na určité téma
- prohlížení a čtení knížek
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- námětové hry a činnosti
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a

jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Rizika:

- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatečně psychosociálně bezpečné prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí

Čertovská školka a kopýtko strýčka Romana (kouzelná schopnost – kopýtko místo nohy)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- Mikuláš, čert, anděl a jejich vlastnosti
- seznámení dětí s tradicemi

- **Kompetence:**
- **komunikativní** – se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- **sociální a personální** – projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

Cíle:

- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- odstraňování strachu
- rozvoj mluvního projevu a vyjadřování
- rozvoj citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření prosociálních postojů (tolerance, respekt, přizpůsobivost apod.)

Vzdělávací nabídka:

- estetické a tvůrčí aktivity (výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- hudební a hudebně pohybové hry
- prohlížení a čtení knížek
- relaxační a odpočinkové činnosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- námětové hry a činnosti rozvíjející tvořivost
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (Mikulášská nadílka)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně apod.)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

Rizika:

- strach z čertů
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování
- zahlcování podnětů a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat

Nadělování dárků s bratrancem Pablem a sestřenicí Lexi (kouzelná schopnost – pomocníci

Santa Clause)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7let)

Charakteristika:

- seznámení oslavou svátků narození Ježíše Krista v různých koutech světa
- seznámení s tím, kdo dětem nosí dárky ve světě
- vánoční tradice v různých koutech světa

Kompetence:

- **k učení:** má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- **komunikativní:** dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- poznávání jiných kultur

Vzdělávací nabídka:

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod)
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy:

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět

přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Rizika:

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná

České Vánoce s babičkou Amálkou a kouzelný zvoneček (kouzelná věc – zvoneček)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- seznámení s vánočními zvyky a tradicemi
- vytváření příjemné vánoční atmosféry
- posilování vztahů v rodině i mateřské škole

Kompetence:

- **k učení** – uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- **sociální a personální** – dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- **komunikativní** – dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Cíle:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj kooperativních dovedností
- hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému (půjčit hračku, střídat se, pomoci)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka:

- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- přípravy a realizace společných slavností (vánoční besídka, výzdoba)
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- činnosti zaměřené na podporu tvořivosti, představivosti, rozvíjení fantazie (výroba dárků, pečení vánočního cukroví, zdobení stromečku...)
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- aktivity přibližující dětem rozmanitosti kultury a seznamující přirozeným způsobem s tradicemi a zvyky vánočního období (vánoční atmosféra, rodinné vztahy)
- estetické a tvůrčí aktivity
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit

- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- spolupracovat s ostatními

Rizika:

- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování
- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie

Tři královský děda Luboš a procházení zdí (kouzelná schopnost – procházení zdí)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- mít povědomí o tom, kdo jsou Tři králové
- seznámení s příběhem, se zvyky a tradicemi

Kompetence:

- **k učení** – soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- **komunikativní** – průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- **sociální a personální** – je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

Cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- poznávání jiných kultur

Vzdělávací nabídka:

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- rozvoj jemné a hrubé motoriky
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí

Rizika:

- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- užívání abstraktních pojmů, předávání hotových poznatků

Strejda Roman staví sněhuláka (kouzelná schopnost – po kousnutí do mrkvičky proměna ve sněhuláka)

Doba zpracování: 2 týdny

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- vymezení hlavních znaků zimy
- pozorování změn počasí
- pokusy se sněhem a ledem
- oblékání v zimním období
- poznávání symbolů, tvarů, čísel, písmen
- procvičování jemné motoriky, seznámení s novými výtvarnými technikami
- sportovní hry a hry se sněhem a jejich rizika
- charakteristika zimních sportů a sportovního vybavení
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností
- umět přijmout prohru či neúspěch ve hře

Kompetence:

- **k učení** – klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- **k řešení problémů** – řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- **činnostní a občanské** – odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, číslo)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem,

- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
 - činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
 - přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
 - motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
 - kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
 - přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
 - přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
 - lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
 - příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
 - samostatný slovní projev na určité téma
 - činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
 - komentování zážitků a aktivit
 - činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem)
- zachovat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- sledovat očima zleva doprava
- rozhodovat o svých činnostech
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- poznat některá číslice, popř. slova
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- spolupracovat s ostatními
- chápat, že číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti s podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat, a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, poslední apod.)
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také

poškozovat a ničit

- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Rizika:

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění o řádu
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí

Cestujeme po světě s Pablem a Lexi (kouzelná schopnost - teleport)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- seznámení s jednotlivými kontinenty, státy
- seznámení s významnými památkami a zvířaty na určitých kontinentech
- každý jsme jiný (barva pleti, jazyk)
- významné svátky ve světě
- schopnosti přizpůsobení

Kompetence:

- **k učení** – má elementární poznatky o světě lidí, kultury, který dítě obklopuje
- **sociální a personální** – je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- **komunikativní** – ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit

Cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- poznávání jiných kultur

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky) a nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla a jiné (míčové hry)
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší a čím si jsou podobní
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební, dramatické, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dějstvími srozumitelnými reáliemi o naší republice

Očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity,
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- těšit se z příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- chápat, že všichni mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu
- vnímat, že svět má svůj řád a že svět přírody, tak i svět lidí je rozmanitý (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Rizika:

- nerespektování rozdílných pohybových možností jednotlivých dětí
- absence řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení pohybových dovedností
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte, špatný jazykový vzor
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace
- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují
- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, a jeho řádu
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná

Prožíváme radost s maminkou Bárou (kouzelná schopnost – kdekoliv je Bára, tam je jen dobrá nálada a láska)

Doba zpracování: 1 týden
Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- Seznámení se základními emocemi, které nás ovlivňují (radost, smutek, strach, vztek)
- Jak můžeme ovlivnit svou náladu
- Správné a slušné chování
- Typy vlastností odpovídající věku

Kompetence:

- **ssociální a personální** – chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou
- **činnostní a občanské** – si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- **komunikativní** – se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se)

Vzdělávací nabídka:

- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- chápat slovní vtip a humor
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- ve známých a opakujících se situacích ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat, dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu)
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat přátelství
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc)
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých

Rizika:

- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)
- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního cítění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti

Bára a její rodina (kouzelná schopnost – navazuje na předchozí téma)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- seznámení s pojmem rodina
- kdo patří do naší rodiny (seznámení s členy + rodinné vazby + jména)
- kde bydlíme (prostředí, ve kterém žijeme)
- kde rodinní příslušníci pracují
- pravidla společenského chování
- navazování kontaktu s autoritou

Kompetence:

- **činností a občanské** – ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- **sociální a personální** – napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Cíl:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- vytvoření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem, podpora a rozvoj zájmu o učení
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- poznávání pravidel společenského soužití
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije
- osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Vzdělávací nabídka:

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- samostatný slovní projev na určité téma
- námětové hry a činnosti
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)

- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- poznat napsané své jméno
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla (a přijímat povinnosti)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

Rizika:

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám zdravému životnímu stylu
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení
- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí
- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, nedostatek tolerance a porozumění
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům

- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy

O masopustu s tátou Bédou (kouzelná schopnost – když sní maso, nafoukne se jako balón a odletí)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- seznámení s významem slova masopust
- jak se slavil dřív + jaké tradice se k masopustu vážou
- rozvíjet fantazii a tvořivost dětí
- aktivně se zapojit do výzdoby MŠ

Kompetence:

- **k učení** – klade otázky a hledá na ně odpovědi
- poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- **činnosti a občanské** – má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

Cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj tvořivosti
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- vytvořit jednoduchý rým
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- spolupracovat s ostatními
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Rizika:

- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.
- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí

První pomoc s Romanem a kouzelná čísla (kouzelná superschopnost – superhrdina s čísly IZS)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- jaké jsou záchranné složky ČR
- co je úkolem IZS
- telefonní čísla IZS
- jak záchranáři vypadají

Kompetence:

- **k řešení problémů** – řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- **komunikativní** – ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Cíle:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj komunikativních dovedností
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Vzdělávací nabídka:

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

Očekávané výstupy:

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sledovat očima zleva doprava
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- rozhodovat o svých činnostech
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), nepodílet se na nedovolených / zakázaných činnostech
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Rizika:

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte, a slabá motivace k nim
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné

Matěj se ptá, čím jednou budu? (kouzelná schopnost – umí všechny povolání na světě)

Doba zpracování: 1 týden
Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- seznámení s různými profesemi
- kde pracují rodiče
- čím bych chtěl / a být až budu velký / á
- proč musíme chodit do práce
- důležitost a význam povolání

Kompetence:

- **k učení** – uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- **k řešení problémů** – si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

Cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření základů pro práci s informacemi
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí
- Vzdělávací nabídka
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- aktivity podporující sblížení dětí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným

materiálem, např. s tučkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

Rizika:

- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí apod.)
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- nepřiměřené nároky na dítě, negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- manipulace dítěte pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění)
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů
- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích

Babička a všemocná konvička (kouzelná věc – nekonečná konvička)

Doba zpracování: 1 týden
Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- znaky jara
- seznámení s jarními květinami a s prací na zahradě
- pozorovat změny v přírodě (změna počasí)
- pozorovat probouzející se přírodu (hmyz, ptáčky apod.)
- prohlubovat pozitivní vztah k přírodě

Kompetence:

- **k řešení problémů** – si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- **komunikativní** – ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka:

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační)
- pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Rizika:

- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy – špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)

Lubošova farmička (kouzelná schopnost – zvířecí řeč, pouze domácí zvířata)

Doba zpracování: 2 týdny

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika

- Seznámení se zvířaty žijící na farmě
- Umět pojmenovat a správně přiřadit mláďátka
- Seznámit děti se životem na farmě
- Zvuky zvířat
- Užitečnost domácích / hospodářských zvířat

Kompetence:

- **sociální a personální** – projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- **k učení** – odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti zasvěčující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů

- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým, respektovat je
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Rizika:

- denní režim nevyhovující fyziologickým potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba či časté a dlouhodobé sledování pořadů televize)
- omezený přístup ke knížkám
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- nedostatečně psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)

Raketou na Mars s tátou Bédou (kouzelná schopnost – promína v raketu)

Doba zpracování: 1 týden
Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- rozšiřování poznatků o naši planetě a o vesmíru
- seznámení s jinými jazyky + názorné audio ukázky
- návštěva muzea či planetária
- pochopení odlišností mezi lidmi + vyzdvižení důležitosti pojmu rovnost
- porovnávání jiných prostředí
- posilování občanské smýšlení
- experimenty na dané téma

Kompetence:

- **činnostní a občanské**– se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- **komunikativní** – ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj kooperativních dovedností
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka:

- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách

- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- ekologicky motivované herní aktivity
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními, dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- mít povědomí o Vesmíru (planety, hvězdy, slunce apod.)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Rizika:

- špatný jazykový vzor
- časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení
- autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem

Zázraèná pomlázka Robina a malování vajíèka s Nicol (kouzelná vìc – pomlázka)

Doba zpracování: 1 týden
Vìkovì složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- seznámení dětí s tradicemi spojené s Velikonoci
- vytváření příjemné atmosféry Velikonoc
- procvičování správného držení tužky, štětce a nůžek
- osvojování si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích (čísla a abeceda)
- procvičování jednoduchých početních úkonů a předmatematických představ
- zdokonalování prostorového vnímání
- rozvíjení řečových schopností
- rozvíjení estetického vnímání a prožívání
- rozvíjení vztahu k různým druhům umění

Kompetence:

- **k řešení problémů** – zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- **komunikativní** – se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- **Sociální a personální** – napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka:

- konstruktivní a grafické činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- samostatný slovní projev na určité téma
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností

- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

Rizika:

- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- nevhodnost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku

Staráme se o naši planetu s tátou Bédou

Doba zpracování: 1 týden
Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- seznámení, co obnáší třídění odpadu, ekologie a ochrana planety
- rozšiřování povědomí o péči o prostředí, ve kterém žijeme
- zapojování se do ekologických akcí (sbírání plastů, papíru, soutěží apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k přírodě
- rozlišování mezi ochranou a poškozováním životního prostředí
- procvičování řečových schopností a jazykových dovedností
- osvojování si dovedností předcházející čtení a psaní

Kompetence:

- **komunikativní** – průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- **činnostní a občanské** – dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření si povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka:

- seznamování s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s obrazovým materiálem)
- spontánní hra
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách

- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstivelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy) a umět je popsat, případně popsat situaci podle obrázku
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění a vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se jim

Rizika:

- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a nechota podílet se na jejich řešení)

Zuzka věští (kouzelná superschopnost – vidění do budoucnosti)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- seznámení s tradicí pálení čarodějnic
- pochopení významu tohoto zvyku
- rozvíjení tvořivosti na dané téma
- vytváření a používání interaktivních a komunikativních dovedností
- poznávání světa ostatních a začleňování se do něj
- vytváření základů aktivních postojů k sobě samému a ke druhým
- zvládnutí sebevyjádření bez potlačení projevů ostatních

Kompetence:

- **k učení** – odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- **sociální a personální** – samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- získání relativní citové samostatnosti
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka:

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- námětové hry a činnosti
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- aktivity podporující sbližování dětí

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích

Očekávané výstupy:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Rizika:

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí

Nicol povídá o mamince (kouzelná superschopnost – po tématu se z ní stane maminka)

Doba zpracování: 1 týden
Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- učit se projevovat city k druhým
- seznámení s tradicí svátku matek
- poznávání a rozvíjení prosociálního chování směrem k druhým lidem (citlivost, tolerance, =úcta, respekt, přizpůsobivosti...)
- procvičování různých druhů projevování pocitů či nálad
- pomoc s uvědoměním si vlastní identity
- rozvíjení citových vztahů, a jejich vytváření

Kompetence:

- **sociální a personální**– projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- **komunikativní** – se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Cíle:

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka:

- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské

herní skupině apod.)

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, vnímat hmatem apod.)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

Rizika:

- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte

S tetou Agi pod lupou (kouzelná schopnost – lupa místo oka)

Doba zpracování: 2 týdny
Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- seznámení s říší hmyzu (+ co žije na louce, v lese, ve vodě)
- pozorování přírody a její změny
- práce s mikroskopem
- stavění domečků pro broučky
- podpora rozvoje vůle, vytrvalosti, preciznosti
- práce s přírodninami
- utváření pozitivního vztahu ke všemu živému
- vývoj a proměny hmyzu

Kompetence:

- **k řešení problémů** – chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- **k učení** – uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

Cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o živé přírodě, hmyzu apod.
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- prohlížení a „čtení“ knížek
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)

Očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- rozhodovat o svých činnostech
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

Rizika:

- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění – časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti

Sportujeme s Robinem (kouzelná superschopnost – rychlost neboli proměna v Sonika)

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3–6 (7) let

Charakteristika:

- vytváření příjemného a kamarádského prostředí
- osvojení si poznatků ze světa letních sportů a letní olympijské hry
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností
- respektování pravidel her
- umět přijmout prohru či neúspěch ve hře
- program pro děti plný her, zábavy a zážitků
- podporování tvořivosti a fantazie
- podpora vyjádření pocitů

Kompetence

- **činnostní a občanské** – se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- **sociální a personální** – se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

Cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj kooperativních dovedností
- spolupráce, kooperativní hry

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- hry nejrůznějšího zaměření (překážkové dráhy, soutěže, hry s padákem,..)
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- cvičení organizačních dovedností
- výlety do okolí (Větruše – lanovka, labyrint, hřiště)
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách

Očekávané výstupy

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém

- prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
 - respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti – zorganizovat hru

Rizika

- nevhodné prostory pro pohybovou činnost
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech,
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti

Agátin svět s exotickými zvířaty (kouzelná schopnost – mluva s exotickými zvířaty)

Doba zpracování: 2 týdny
Věkové složení: 3-6 (7) let

Charakteristika:

- návštěva ZOO Ústí nad Labem
- vytvoření kladných citů ke zvířatům a přírodě
- seznámení s exotickými zvířaty a jejich prostředím, kde žijí

Kompetence:

- **K učení**-se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
- **Sociální a personální**-projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

Cíle:

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Vzdělávací nabídka:

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- cvičení v projevu citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

Očekávané výstupy:

- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Rizika:

- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor

- nevědomost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku

Sourozenci Robin a Nicol se těší na prázdniny

Doba zpracování: 1 týden

Věkové složení: 3-6 (7) let

Charakteristika:

- letní aktivity – cestování, jízda na raftu, piknik, jízda na kole, stanování, grilování, jízda na bruslích, koupání
- vytvoření kladných citů k přírodě, jak se v přírodě chovat
- podporování tvořivosti a fantazie
- oblékání v letních v měsících a jak se chránit před sluníčkem
- procvičování zrakové percepce

Kompetence:

- **K učení**–se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
- **sociální a personální** – se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

Cíle:

- poznávání jiných kultur
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Vzdělávací nabídka:

- spontánní hra
- výlety do okolí (do přírody, na farmu, apod.)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí pro předškolní děti
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (koupaliště, dopravní situace)
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- práce s obrazovým materiálem (dějová posloupnost)

Očekávané výstupy:

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhadovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů, a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Rizika:

- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte

Angličtina po celý rok

Doba zpracování: každý pátek

Věkové složení: 3-6 (7) let

Charakteristika:

- čísla do 10
- barvy
- části lidského těla
- rodina
- zvířata
- doplňování slovní zásoby k aktuálnímu tématu
- základní konverzační věty

Cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání relativní samostatnosti
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem

Vzdělávací nabídka:

- spontánní hra
- práce s interaktivní tabulí
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- smyslové a psychomotorické hry
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné

Očekávané výstupy:

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- pojmenovat části těla
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči
- domluvit se slovy, gesty, improvizovat
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

Rizika:

- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině

4. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluace je proces průběžného neustálého vyhodnocování vzdělávacích činností, je to zpětná vazba pro zkvalitnění vlastní pedagogické práce, systematické shromažďování informací o účinnosti školních a třídních plánů, o kvalitě činnosti a úloze pedagoga ve výchovném procesu, jeho formách a metodách.

Vnitřní hodnocení – cíle, podmínky, průběh, výsledky vzdělávání a individuální vzdělávací podmínky dětí

Vnější hodnocení – ČŠI, úřady

Na úrovni školního vzdělávacího programu:

Vnitřní kontrolní a hospitační činnost: ředitelka – učitelky

- hodnotíme cíle, podmínky, průběh vzdělávacího procesu, výsledky vzdělávání, individuální vzdělávací podmínky dětí
- přímé pozorování práce učitelky s následným rozbohem (hospitace)
- krátké vstupy během celého režimu (náhodné, plánované)

Na úrovni třídního vzdělávacího programu:

- hodnotíme čtvrtletní cíle TVP, prolínání vzděl. oblastí, prožitkové učení, komunikativnost, vývoj dítěte
- každodenní vyhodnocování pedagogické činnosti (skutečný přínos) - ústně – diskuse
- učitelky si píšou poznatky a poznámky o naplňování třídního vzdělávacího programu k současnému plánu, do třídnice a vychází z nich při dalším plánování
- při hodnocení se řídí výsledky pozorování jednotlivých dětí (hodnocení vzdělávacích výsledků dětí) i sociálními vztahy a problémy celé skupiny
- 1 x ročně – zhodnocení celkového školního roku, plnění daných cílů (kompetencí)
- inovace TVP vychází z výstupů autoevaluace

Na úrovni jednotlivců:

- záznamy o dětech – učitelky
- sebehodnocení učitelky – učitelky

Plán evaluace v MŠ

Oblast evaluace	Cíl	Forma	Termín	Odpovědnost
Školní vzdělávací program	V souladu s RVP-PV	Kontrola, hospitace, analýza	1x ročně 1 x za 3 roky	Ředitelka učitelky
Třídní vzdělávací program	Plnění tematických částí, bloků	Ústní Písemná	Po ukončení tématu, 1 x na konci roku	učitelky
Zápisy v třídní knize	Skutečné plnění temat. částí, zájem dětí, nutnost změny apod...	Písemná, ústní	1 x denně, 1x týdně, dle potřeby	Učitelky, ředitelka
Podmínky vzdělávání	Materiální, technické a estetické vybavení školy, investice	Diskuse pedagogů, rozhovory s rodiči, zaměstnanci školy	Průběžně, dle potřeby	Ředitelka, zástupkyně, učitelky
Výsledky vzdělávání	V jednotlivých oblastech výchovy a vzdělávání	Pozorování, hospitace, rozhovory s rodiči	Průběžně, dle plánu hospitací a potřeby	Ředitelka, učitelky
Spolupráce	Spokojené, šťastné dítě, spokojení rodiče	Rozhovory, hospitace, analýza	Průběžně	Ředitelka, učitelky
DVPP a kvalita práce včetně provozního personálu	Odborný růst pedagogů, nutná vzájemná spolupráce, tolerance a úcta ke každé práci	Rozhovory, analýza, přehled DVPP a jeho účelnost při plánování	Dle nabídky a výběru, průběžně	Všichni zaměstnanci školy
Hygiena BOZP	Bezpečnost dětí, zaměstnanců školy, prevence nemocnosti	Školení zaměstnanců poučení a upozorňování dětí na nebezpečí	Školení 1x ročně, děti průběžně, často, opakovaně	Ředitelka, odborník Ředitelka, učitelky

Plán hodnocení dětí

Způsob	Forma	Termín	odpovědnost
Vstupní dotazník	Písemná	Při nástupu	Učitelky
Hodnotící list dítěte	Písemná	1 -4 x ročně, dle potřeby aktuálně	Učitelky, ředitelka
Kolektivní, jednotlivců	Ústní	Každodenní	Učitelky, ředitelka
Rozhovor s rodičem a dítětem	Ústní, dotazníky	Dle potřeby	Učitelky, ředitelka